

ZBORNİK REZIMEA

**MEĐUNARODNA STRUČNO-NAUČNA
KONFERENCIJA**

**DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.**

ZBORNİK REZİMEA
MEĐUNARODNA STRUČNO-NAUČNA
KONFERENCIJA

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

Izdavač

Društvo defektologa Srbije, Kosovska 8/1, Beograd

Štampa

PM plus D.O.O., 22.oktobra 8a, Beograd

Za organizatora

Siniša Ranković, predsednik UO Društva defektologa Srbije
Prof.dr Marina Šestić, dekan - FASPER

Organizatori

Društvo defektologa Srbije
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Organizacioni odbor

Maja Matović
Željka Trbović
Milka Glavonjić
Uroš Šotarević
Svetlana Pešić
Zoran Kovačić

Programski odbor

prof.dr Ante Bilić Prčić
prof dr Katarina Pavičić Dokoza
prof dr Haris Memišević
prof dr Vesna Vučinić
prof dr Medina Vantić Tanjić
prof dr Gordana Nikolić
prof dr Svetlana Kaljača
prof dr Tamara Kovačević
doc dr Zlatko Bukvić
doc dr Marija Maljković
doc dr Ivana Sretenović
doc dr Bojana Drljan
ass Božidar Filipović

Generalni sekretar

mr Miodrag Nedeljković

Tehnički sekretar

Gorana Kiković

Sekretar za finansije

Radomir Leković

Tehnički urednik

mr Miodrag Nedeljković

ISBN-978-86-84765-58-3

ULOGA TEORIJE SAMOLEČENJA U RAZUMEVANJU POVEZANOSTI NEGATIVNIH ISKUSTAVA U DETINJSTVU I RAZVOJA ZAVISNOSTI OD PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI

Dragica Bogetić, Nevena Strižak, Luka Mijatović

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Rasprostranjenost i posledice koje negativna iskustva u detinjstvu i zavisnost od psihoaktivnih supstanci ostavljaju na individualnom, porodičnom i socijalnom planu, pozicioniraju ove društvene probleme na sam vrh društvenih zabrinutosti. Određena istraživanja pokazuju da je prekomerno konzumiranje alkohola odgovorno za preko 200 različitih bolesti i zdravstvenih stanja i 2,8 miliona preranih smrti godišnje, dok je upotreba ilegalnih psihoaktivnih supstanci povezana sa 11,8 miliona smrti na godišnjem nivou, globalno posmatrano. Višedecenijska empirijska građa ukazuje na visoku rasprostranjenost negativnih iskustava u detinjstvu u populaciji osoba koje su zavisne.

Cilj rada je analiza Teorije samolečenja kao korisnog okvira za tumačenje odnosa negativnih iskustava u detinjstvu i zavisnosti od PAS, kroz povezivanje sa aktuelnim empirijskim nalazima o odnosu ova dva prevalentna problema.

U radu su kao opšte metode korišćene analiza i sinteza empirijskih i teorijskih nalaza pomoću pretraživanja radova kroz različite naučne baze.

Težeći humanizaciji etiološkog promatranja razvoja zavisnosti, Teorija samolečenja ide u pravcu dekonceptualizacije pogleda na zavisnost u okviru kog je dominiralo shvatanje zavisnosti kao ličnog izbora, slabe volje i hedonističkih težnji pojedinca. Negativna iskustva u detinjstvu, naročito kroz kumulativni efekat su prediktori rane upotrebe, zloupotrebe i zavisnosti od psihoaktivnih supstanci, te su povezana i sa rizičnijim načinom upotrebe i težim problemima koji proizlaze iz zavisničkog ponašanja. Kroz upotrebu psihoaktivnih supstanci pojedinci teže da prevaziđu različita negativna ili konfuzna afektivna stanja kao rezultat traume, da kontrolišu ili da osećaju emocije koje se ne mogu doživeti bez efekata konkretne supstance. Zavisničko ponašanje se posmatra kroz prizmu neadekvatne strategije prevazilaženja unutrašnjih stanja i problema koja je generator dalje emocionalne patnje.

Teorija samolečenja počiva na pitanju koje se interesuje za to šta konkretna supstanca pruža korisniku, te upravo od ovog odgovora treba krenuti u koncipiranje idejnih pravaca prevencije i tretmana zavisnosti. Istraživanja u populaciji osoba koje su zavisne od PASa i imaju negativna iskustva u detinjstvu, generalno pružaju podršku postulatima Teoriji samolečenja kao korisnom okviru u analizi odnosa negativnih iskustva u detinjstvu i razvoju zavisnosti.

Ključne reči: zavisnost od psihoaktivnih supstanci, negativna iskustva u detinjstvu, zavisnost